

но това *y* не е общо и се ограничава върху нѣколко примѣра (Oblak, Arch. XVII, Einige Capitel aus der bulg. Gramm. p. 442.). По-често то се срѣща само въ тия диалекти, които сж въ най-близко съседство съ сръбската територия. Географичното разпространение на това звуково явление и неговата спорадичност показватъ, че имаме работа съ *сърбизми*. (Oblak, ib. 442.). При това почти въ всички македонски нарѣчия, които иматъ *y* нам. *лг*, намираме и други слѣди отъ сръбско-културно влияние въ езика. Особенно характерни въ това отношение сж думитѣ *кука* и *суд*. Така напр. въ Дебърско — *кука*, но *мошко*; Леринско — *кука*, но сж *нош* (всѣж ношѣ), въ Кюстендилско *кука* и *кашма*; въ Прилѣпъ *судот*, пресудил, но *внѣпре*, *пѣпот*, *рацете*, *забите* и т. н. Вж. Arch. f. sl. Ph. XX, 38. id. XVII, 47. Věstn. slov. starož. 21. Ср. и *Матовъ* Сбм. VII. „Къмъ българския рѣчникъ“, за велешкитѣ форми *будуѣки* (вм. бидеѣки) и *мѣжук* (запъртъкъ, ср. *муѣак*; инакъ въ Велесъ винаги *матам*), p. 456. и 467. Къмъ сръбскитѣ културни думи въ нѣкои мак. говори принадлежи и *гуска*. Най-типиченъ примѣръ прѣдставя обаче тъмю името *българин* въ сръбската му форма *бугарин*. Неговото присъствие дору и въ такива диалекти, които инакъ сж свободни отъ сърбизми, е най-краснорѣчивиятъ свѣдѣтель за неговата импортация отъвън.

Нѣма никакво съмнѣние, че името *бугарин* е останало на македонското население прѣди всичко отъ неговитѣ господари въ XIV вѣкъ въ царуванieto на Душана и слѣдъ неговата смъртъ, когато силната му империя се разложи и Македония прѣмина въ рѣцѣтъ на деспоти и севастократори като Угледша изъ рода на Мриявчевици (въ Сересъ и Мелникъ), на Кесаря Войхна въ Драма, на Ютъ-Богдана (отъ Сересъ до Вардаръ), на Вълкашина, Радослава Хлапена и пр.<sup>1)</sup> Естествено е, че името не е станало всеобщо, прѣди да се извърши процеса, за който говорихме по-горѣ (прѣходъ на гласно *л* въ *y*). Днесъ форм. *бугарин* се срѣща и въ такива диалекти, гдѣто обикновено имаме съвсѣмъ друга звукова замѣна на праславянско *ъд*, *ѣд* и *лъ*, *лъ*. Безъ да искаме да рѣшаваме единъ въпросъ, който отъ нѣкои се смѣта за споренъ, отъ други за отсѣченъ, именно да ли въ сегашнитѣ български диалекти сѣществуватъ гласни *p* и *л*,<sup>2)</sup> ще посочимъ нѣколко примѣра, гдѣто би трѣбало да очакваме

<sup>1)</sup> Така прѣдполага и *Дриновъ*, сПсн. XXXI, p. 18.

<sup>2)</sup> Ср. Многобройнитѣ свѣдѣтельства за сѣществувание на гласно *p* и *л* въ новитѣ диалекти, които приежда Облакъ, Archiv. XVII, 432: Einige Capitel aus der bulg. Grammatik изъ Вук, Додатак за Разложко, изъ сПсн. III, 185. за Велесъ, изъ Arch. XIV, 80. Новаковић и лични наблюдения за Прилепъ, изъ Сбм. VII 474 за Шилъ (Матовъ), изъ сПсн. VIII XIX—XX, 151. за Трънъ (Тодоровъ), Пречекъ (Cesty 369.), изъ сПсн. VIII 82.—83. за Кюстендилъ, Кратово, София, Чепино (Пречекъ), за Сръдна Гора ib., изъ Сол. Книжница за Враца, изъ Ястребовъ и Илчевъ за Дебърско, изъ сПсн. XI—XII 148. за Панагюрище, изъ стат. на Цонева вокал. Сбм. 58. и Старослг. грам. на Милетица p. 32. ипр. Възъ основа на тия многобройни данни Облакъ изказва прѣдположението, че гласни *p* и *л* едно врѣме сж сѣществували въ всички български диалекти, само по-носкѣ се е образувала една *секундарна* полугласна която дѣли въобще сждбата на полугласнитѣ (p. 435.). За сѣга старобългарския езикъ Облакъ допуска хипотетично *l-sopans* за тая епоха, въ която сж писани най-старитѣ запазени наметници, по не въ IX вѣкъ. Ср. за сжж. *Macedonische Studien*, Sitzungsber. der. k. Akad. der Wissensch. Bd. CXXXIV, Вiena, 1896., p. 38 и сл.